

(א) לקמן ע"פ: ט"ז: (ב) לקמן ע"פ: ט"ז: (ג) [לעיל מד: ושי"ג], (ד) [ע"י חוקי סנהדרין] (ה) [ע"פ ד"ה צבור ומספות זכאים ע: ד"ה אפי"ה] (ו) [קדושין מו: ט] (ז) [ל' כשמתפסק]

תורה אור השלם

1. ואם שור נבגד הוא מתמלא שלשם והיורד בבגדיו ולא יקשרו והמית איש או אשה השור יסקל וגם בעליו יוקרט: שמות כא כט

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה השפא וכו' לפי דמיו דרבה ושור:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מבור כו'. דמחיים לא תסתר ע"י זכאים ע"פ ע"ה מורה"א אפילו:

רבינו חננאל

אמר רבינו לא דכילי עלמא אומרינן באיסורי הנאה הרי שלך לפניך [הדרן ע"ך שור שנגח ד' ה"ח]

שור שנגח ד' וה' פרק רביעי בבא קמא

מה.

עין משפט
נר מצוה

ע"א א מ"י פ"ג מהל' גולה ואברהם הלכה ד סמג ע"פ ע"ג טו"ע מ"מ ס"י ש"ק סעיף א: ע"ב ב מ"י פ"ח מהל' חוקי ממון הלכה י סמג ע"פ סו: ע"ג ג ד מ"י ט"ז ע"ד הלכה ד סמג ט"ז טו"ע מ"מ ס"י ש"ק סעיף ט: מ

מבור. פי' צקונטרס לרדיא ומשנגמר דינו אינו מכור לאסור זהנאה ואפילו ר"ת דמפרש ^א דמחיים לא מיתסר מ"מ הרי אסור להשהותו לענות דינו וצמדהורה אחת פרש"י מכרו מכור לחומר ליה מוכר היה לך לשוחטו כיון שידעת שהרג ואת הוא לאפקדת אנפשא ולא הוי מקח טעות וא"ת וסיפא כשנגמר דינו דקמני אינו מכור מסתמא יודע שנגח ושנגמר דינו דומיא דרישא שידע שהרג וא"כ ליהוי מעות מתנה כמו במקדש אמותו"ו וי"ל שאין הכל בקרקעין בנין שור הנסקל וצבור שיכול להשהותו לעשות צו מלאכתו או אפילו לשחטו סבור דש"י: **דאם** כו' ל"פ"הגול בהמין בפסח. פי"ה ואנן ק"ל צהגול [ע"פ] [לקמן דף ט"ז:] דלרבנן אומר הרי שלך לפניך דקמני צברייתא גול חמץ ועבר עליו הפסח שור והחזירו עד שלא נגמר דינו אומר לו הרי שלך לפניך אצל משנגמר דינו לא והאי סברא לרבנן הוא דשמעיהו להו וקמני דבחמץ בפסח מודו וקשה לפירושו דסוגיא דהכא איתא נמי התם צהאי שמעתא ומוכח התם דרבה שדחה ואמר דכ"ע אומרים צאיסורי הגאה הרי שלך לפניך מדלא פליגי בחמץ בפסח לא היה יודע אותה צרייתא אלא רבה צר שמאלא הציאה ואמר ליה רב תפולא צר משכחת להו לא תימא להו ואורי"ו דייק מדלא פליגי בחמץ שלא הייתי יכול לטעות ולהעמיד מחלוקתם צבילתא אחריתי:

מכור הקדישו מוקדש שחטו בשרו מותר החזירו שומר לבית בעליו מוחזר משנגמר דינו מכור אינו מכור הקדישו אינו מוקדש שחטו בשרו אסור החזירו שומר לבית בעליו אינו מוחזר ^בר' יעקב אומר אף משנגמר דינו החזירו שומר לבעליו מוחזר לימא בהא קמפולגי דרבנן סברי אין אומרינן באיסורי הנאה הרי שלך לפניך ורבי יעקב סבר אומרינן באיסורי הנאה הרי שלך לפניך דאמר רבה דכולי עלמא אומרינן באיסורי הנאה הרי שלך לפניך דא"כ נפלוג לענין חמץ בפסח אלא הכא בגומרינן דינו של שור שלא בפניו קמפולגי דרבנן סברי אין גומרינן דינו של שור אלא בפניו דאמר ליה אי אהדרתיה ניהלי הוה מערקנא ליה לאגמא השתא אתפשתיה לתוראי בידא דלא יכילנא לאשתעווי דינא בהדיה ור' יעקב סבר גומרינן דינו של שור שלא בפניו דאמר ליה סוף סוף מוגמר הוו גמרי ליה לדינא מאי טעמא דרבנן יהשור יסקל וגם בעליו יומת ^גכמיתת הבעלים כך מיתת השור מה בעלים בפניהם אף שור בפניו ור' יעקב בשלמא בעלים בני טענה ניגהו אלא שור בר טענתא הוא: ימסרו לשומר חנם ולשוואל כו': תנו רבנן ארבעה נכנסו תחת הבעלים ואלו הן שומר חנם והשוואל נושא שכר והשובר הרגו תמין נהרגין ופטורין מן הכופר מועדין נהרגין ומשלמין את הכופר וחייבין להחזיר דמי שור לבעליו חוץ משומר חנם אמרי היכי דמי אי דנטריה אפילו כולהו נמי ליפטרו ואי דלא נטריה אפילו שומר חנם ניהייב אמרי הכא במאי עסקינן ידנטריה שמירה פחותה ולא נטריה שמירה מעולה שומר חנם כלתה לו שמירתו הנך לא כלתה שמירתן אמרי כמאן אי כרבי מאיר דאמר

השתא אתפסיה לתוראי. פי' הקונטרס אתפסיה צידים שמסרו לצ"ד לדנוו צסקילה ולכן אין יכול לומר לו הרי שלך לפניך לפי שהתפיסו צידים והשתא לפי זה נוכל להעמיד כל הצבא דמתני' צהגול קמא [לקמן ד' ט"ז:] כרבנן דרבי יעקב לפי דמיו (א) דרבא ושור היואל לסקל דקמני צמתני דהתם דא"ל הרי שלך לפניך כגון שתפסוהו צ"ד מאלהין ומיהו רש"י ע"י שס שאין מעמיד כרבנן רק רישא אצל הסיפא דשור היואל לסקל דמתנימין לא איתא כרבנן אלא כר' יעקב דוקא וזה פי' משום שרואה להעמיד שור

היואל לסקל דמתנימין צתפיסה צידים ליד צ"ד דומיא דצרייתא דהיינו צתפיסו צידים וקשה לפירושו דאם זה היואל לא הוי היוק ניכר אפילו אתפסיה צידים לא יתחייב ואם הוא ניכר אפילו תפסו צ"ד מאלהין למה יפטר וכי לא היה לו לשומר שלא יצא לידיו כן ועוד דאם הוא פטור כשתופסיס אותו מאלהין ^א כשתופסיס אותו צידים נמי פטור דסוף סוף אפילו לא היה מתפיסו צידים היו תופסיס אותו מאלהין ולא הפסידו צעלים צתפסותו כלום ונראה לר"י צתפסוהו מאלהין נמי חייב דמה שנופל ליד צ"ד חשבו היוק ניכר וכיון דעל ידי פשיעה נפל ליד צ"ד חייב ולא יכול לומר הרי שלך לפניך כמו צחמץ ועבר עליו הפסח שהוא היוק שאינו ניכר הלכך יכול לומר שם הרי שלך לפניך ור' יעקב לא חשיב היוק ניכר מה שנופל ליד צ"ד וגמרו את דינו כיון שאפילו לא בא לידם היו גומרינן את דינו ונמנא שאינו מפקד ע"י שצא לידם אלא כאליו גמרו דינו שלא בפניו חשיב לפי שגם אז היה נאסר והוי היוק שאין ניכר ולכן יכול לומר לו הרי שלך לפניך כמו צחמץ ועבר עליו הפסח ואי אהדרתיה לאו נתינת טעם הוא שהיה יכול להצילו ע"י כך שאין תלוי צוה כמו שפ"ה אלא כלומר לא היו גומרינן דינו שלא בפניו ועכשיו גרמת שנתפס צידם וגומרינן דינו ע"י מה שנופל צידם וכיון שנפסד ע"י מה שנופל צידם חשיב היוק ניכר ולא תוכל לומר הרי שלך לפניך וכן משמע צהניזקין [גיטין ד' ג:] דצהיק ניכר אין יכול לומר הרי שלך לפניך דפריך צמתני דגול מוטבע ונפסק כו' ואי אמרת היוק שאין ניכר שמה היוק פי' משום דחשיב כאליו ניכר אמאי אומר ליה הרי שלך לפניך גול הוא וממנא מעליא צעי לשלמי כי אין זה ממון שגול כיון שחשבו כאליו היוק ניכר צו שאין לך שיעוי גדול מזה אילו היה ניכר ושור תם דמיוק צרשות שומר אפילו קודם גמר דין אם יחזירו שומר לצעלים לא יפטר צך כיון דמיוק ע"י פשיעה שומר ונפל צרשות ניזק להחליט לו מיד לר"ע להשתעבד צו ולרבי צשמעאל לצבות מגופו והוה ליה היוק ניכר שהוא מופסד שנופל צרשות אחרים ולא יכול לומר הרי שלך לפניך כמו שיכול לומר צבור שהרג אפילו לאחר גמר דין לר' יעקב ולרבנן קודם גמר דין ומופקד לכ"ע: **אלא** שור בר טענה הווא. ואפילו דרשינן צעלמא כמיתת בעלים כך מיתת השור להך מילתא אין סברא דלורשו: **ח"ן** משומר חנם. הוא הדין דהוה מצי למימר כולן פטורין בשמירה מעולה חוץ משואל דחייב צבאונסיס: **אפי"ן** בידהו נמי ציפטרו. ושאל גופיה נהי דחייב לשלם דמי שור לצעלים מ"מ כופר אין משלם: צחוקת

השתחוק צשמירתו ודי צך ולא פשיעה היא הלכך לגבי צעלים פטור מדמי שור דהא סגי ליה צשמירה פחותה וצעי כפרה: והני לא כלפס **שמירתן**. שחייצין היו להשתחוק צשמירתו שיהא שמור לצעליו ופשיעה היא מדי אהגניבה ואצדיה: **כמאן** אי כר"מ. דאמר צמתנימין [ע"פ] מועד לא סגי ליה צשמירה פחותה ומשום הכי נמי קמני משלמין דמי: דאמר

אוחו מאלהין ולא הפסידו צעלים צתפסותו כלום ונראה לר"י צתפסוהו מאלהין נמי חייב דמה שנופל ליד צ"ד חשבו היוק ניכר וכיון דעל ידי פשיעה נפל ליד צ"ד חייב ולא יכול לומר הרי שלך לפניך כמו צחמץ ועבר עליו הפסח שהוא היוק שאינו ניכר הלכך יכול לומר שם הרי שלך לפניך ור' יעקב לא חשיב היוק ניכר מה שנופל ליד צ"ד וגמרו את דינו כיון שאפילו לא בא לידם היו גומרינן את דינו ונמנא שאינו מפקד ע"י שצא לידם אלא כאליו גמרו דינו שלא בפניו חשיב לפי שגם אז היה נאסר והוי היוק שאין ניכר ולכן יכול לומר לו הרי שלך לפניך כמו צחמץ ועבר עליו הפסח ואי אהדרתיה לאו נתינת טעם הוא שהיה יכול להצילו ע"י כך שאין תלוי צוה כמו שפ"ה אלא כלומר לא היו גומרינן דינו שלא בפניו ועכשיו גרמת שנתפס צידם וגומרינן דינו ע"י מה שנופל צידם וכיון שנפסד ע"י מה שנופל צידם חשיב היוק ניכר ולא תוכל לומר הרי שלך לפניך וכן משמע צהניזקין [גיטין ד' ג:] דצהיק ניכר אין יכול לומר הרי שלך לפניך דפריך צמתני דגול מוטבע ונפסק כו' ואי אמרת היוק שאין ניכר שמה היוק פי' משום דחשיב כאליו ניכר אמאי אומר ליה הרי שלך לפניך גול הוא וממנא מעליא צעי לשלמי כי אין זה ממון שגול כיון שחשבו כאליו היוק ניכר צו שאין לך שיעוי גדול מזה אילו היה ניכר ושור תם דמיוק צרשות שומר אפילו קודם גמר דין אם יחזירו שומר לצעלים לא יפטר צך כיון דמיוק ע"י פשיעה שומר ונפל צרשות ניזק להחליט לו מיד לר"ע להשתעבד צו ולרבי צשמעאל לצבות מגופו והוה ליה היוק ניכר שהוא מופסד שנופל צרשות אחרים ולא יכול לומר הרי שלך לפניך כמו שיכול לומר צבור שהרג אפילו לאחר גמר דין לר' יעקב ולרבנן קודם גמר דין ומופקד לכ"ע: **אלא** שור בר טענה הווא. ואפילו דרשינן צעלמא כמיתת בעלים כך מיתת השור להך מילתא אין סברא דלורשו: **ח"ן** משומר חנם. הוא הדין דהוה מצי למימר כולן פטורין בשמירה מעולה חוץ משואל דחייב צבאונסיס: **אפי"ן** בידהו נמי ציפטרו. ושאל גופיה נהי דחייב לשלם דמי שור לצעלים מ"מ כופר אין משלם: צחוקת